

gezihi, h katerimi tudi spadajo neke trume rednih vojakov. 15. t. m. je bila precej velika bitva pri Parizu, pri kateri so bili Prusi pobiti in so zgubili 3000 vojakov.

Gospodarske stvari.

Umni sadjorejec.

(Konec.)

Koliko je sadno drevo vredno.

Ta sestavek je že v veliki pratiki lanskega leta priobčen; toda nič ne dé, vrednosti je tolike, da bi si ga moral vsak posestnik na palec nobet zapisati, ki le dva sežnja lastnega zemljišča ima, da ondi sadno drevesce vsadi. Ves sestavek se tako-le glasi:

Da na to vprašanje odgovorimo, moramo najpoprej odgovoriti na vprašanje: „Koliko stroškov nam prizadene sadno drevo?“ Stroški enega sadnega drevesa se ves čas, dokler raste, morejo rajtati tako-le:

Mlado drevesce se je kupilo za	30 kr.
Stroški za različna dela pri njem:	
Od 1. do 10. leta	1 gl. 10 "
Od 10. do 20. leta	— " 48 "
Od 20. do 60. leta	3 " — "
Skupaj	4 gl. 88 kr.

Tedaj vsako leto 5 do 6 kr.

Drugo vprašanje pa je: „Koliko pridelamo od enega sadnega drevesa?“ Če tudi sadnih plemen imamo in sicer precej žlahnih, kakor so n. pr., nekteri kosmači (Reinette) in drugi, ki začno že v tretjem ali četrtem letu roditi, se vendar še le od desetega ali petnajstega leta more bogateji pridelek pričakovati, kateri se do 40. leta vsako leto bolj množi, potem pa pojemlje.

Po obilih skušnjah se more pridelek enega sadnega drevesa, počez vzeti, vsako leto ceniti na 30 kr. od 10. do 20. leta, na 3 gl. od 20. do 30. leta, na 5 gl. od 30. do 50. leta, na 4 gl. od 50. do 60. leta. Po tem takem bi po tej cenitvi eno sadno drevo od svojega začetka do konca vrglo kakih 175 gl., ali to na vsa leta razdeljeno, vsako leto blizo 3 gl., 3 gl. pa so obresti ali činzi od blizo 70 gl. kapitala. Vprašamo zdaj: Kteri drug kmetijsk sadež donša gospodarju tolikšen dobiček, ker prostor enega sadnega drevesa po čez le kaka dva štirjaška sežnja znaša. Zato ne moremo dosti vpiti: „Sadite sadite sadna drevesa!“

Obdelujte jih „umno“, ravnejte jih „marljivo!“ Ljudi je čedalje več na svetu; raztegniti zemlje ne moremo; ali to se da storiti, da vsak prostor porabimo in iz zemlje vlečemo, kolikor le moremo, tako sestavek uči.

Dragi Slovenci! videli ste, kako mnogovrstno se sadje obrniti in v velik dobiček porabiti dá. Naj toraj vsak posestnik poskrbi, saj nekaj sadnih dreves posaditi. Gotovo mu bodo njegovi otroci in še unuki za to hvaležni. Bog z vami. —

*Kder prostor imaš, postavi drevo,
Sadja obilno doneslo ti bo.*

Pojasnila

postave gledé povzdige reje goveje živine.

K §. 6.

O popisu plemnih bikov, krav in junic.

Popis živali se lahko spravi v posebne tabele.

Te tabele se lahko popišejo in so, ena proti drugi stavljene, točen in lep pregled števila, plemena, zaroda in dobička goved posameznega okraja in cele dežele.

Iz takih tabel se vidijo prednosti in napake reje, kar je velike koristi. Ker imajo te tabele tudi statistično vrednost, bi prav ugajalo, in bi ogledovalnih komisij ne stalo dosta truda, ako bi po tem načinu ne popisovale samo bikov, krav in junic, ampak tudi konje, vole, ovce in prešiče posameznih gospodarjev. Po tem načinu bi se dal doseči splošen pregled vsega stanja živine na Štajerskem, kar bi bilo prav padučilno in koristno.

V take tabele za bike bi se naj zapisovalo, ime in bi-

vališče živinorejčeve, zaporedno število, plemena, starost, leto, mesec, barva, rasti, reja, v hlevu, na paši, vrdevanje in snaga, kakošni hlevi, kolikrat je brejil, število storjenih telet in telic, za zarod, zarod podeduje njegove lastnosti, v opazko pa bolezn, poginilo (pocépalo), vzroki in posebnosti. V tabele za krave in junice (telice) pa se naj zapiše: ime in bivališče živinorejčeve, zaporedno število, plemena, stara, let, mesecev, barve, rasti, reja, v hlevu, na paši, vrdevanje in snaznost, kakošni hlevi, število mladih telic, za zarod, zarod podeduje njene lastnosti, letna korist (užitek), pintov (bokalov) mleka, v opazko, bolezn, poginilo, vzroki, in posebnosti.

K §. 8.

O rabi plemnih bikov za plačilo.

Te zapovedi so v §§. 11. 12. 13. 14. in 15.

Reja nima dobrega uspeha, dokler ni tudi tisti, ki kot zasebnik redi plemnega bika in ga posoja za vbreenje plemnih krav primoran, da je njegov bik brezmadežne rasti, plemenu priličen in za zarod sposoben. Drugače bi si lahko omislil tak zasebnik tudi nepristojnega bika, ki ima mnogo napak in bi tako že zboljšano plemo zopet pokvaril.

Po osmem §. te postave bi taka določila veljala le za onega zasebnika, ki za plačo posoja bika; tedaj za onega vse to ne velja, ki posoja bika brez plačila in tak zasebnik bi smel po takem kupiti in imeti bika, kakoršnega bi sam hotel. — Upamo pa, da se bode vsak lastnik plemnega bika, naj ga že posoja za plačilo ali brez plačila, ravnal po pametnih določenih postavah, ter se bode občenemu blagru podvrgel. Upamo pa tudi, da bode lastnik plemnih živali tako pameten, da ne bode peljal plemne krave ali junice k biku, ki bi mu zarod pokvaril in tako gospodarjeve dohodke zmanjšal. —

Nakupovanje in razdelitev ruskega lanenega in drevesnega semena in plemnih svinj.

1. Nakupovanje ruskega lanenega semena.

Osrednjemu odboru je vis. c. k. kmetijsko ministerstvo dovolilo, da sme za 200 gold. nakupiti ruskega lanenega semena.

Isti kmeti, ki si hočejo tega semena naročiti, naj se pismeno oglasijo v pisarni kmetijskega društva ter ob enem povedó, koliko ga potrebujejo. Cena bode kolikor mogoče nizka.

2. Nakupovanje in razdelitev drevesnega semena.

Visoko c. k. kmetijsko ministerstvo je namenilo 500 gl. da se z njimi nakupi dobro drevesno seme.

Kdor hoče tako seme dobiti, naj se do konca meseca novembra v društveni pisarni ustmeno ali pismeno oglasi.

3. Nakupovanje in razdelitev plemnih svinj.

Visoko c. k. kmetijsko ministerstvo je 1000 goldinarjev namenilo, da se nakupijo in potem razdelijo plemne svinje, posebno pa merjasci angleškega plemena.

Te svinje bodo se nakupile v kratkem; isti kmetovalci, ki si plemnih svinj ali merjascev angleškega plemena naročiti hočejo, naj nam to ali neposredno, ali pa po podružnici do konca meseca oktobra naznani.

Svinje bodo se oddajale po znižani ceni proti temu, da se merjasci za mali denar tudi v vsi soseski eno leto rabijo; po končanem letu pa se naj poroča, ali so rodovitni, kako se krmijo in ali so za pitati ali ne.

V Gradcu, 5. septembra.

Osrednji odbor štaj. kmetijskega društva.

Dopisi.

Iz Ptuja. 9. oktober je bil za tukajšne čitalnične nde spet vesel večer; g. Herman je iz Gradca prišel čitalnico obiskat ter pripovedovat, kako težek stan ima zdaj kot deželni odbornik, ker ga trdi Nemci odborniki nič nočejo poslušati. Koliko krivic se nam v Gradcu godi, ne moremo naštevati, pa g. Herman bode po časnikih vse razodel, kar v delavnosti deželnega odbora ni spodobno in pravično. —